

CERTIFIERAD
FN-SKOLA

FN-förbundet
UNA SWEDEN

Aktion FN för fred

elevmaterial

INNEHÅLL

VAR MED I AKTION FN.....	3
AKTION FN FÖR FRED.....	4
10 FAKTA OM KÄRNVAPEN OCH NEDRUSTNING.....	6
FÖRDJUPNING: HAVE YOUR SAY, SHAPE YOUR FUTURE.....	8
MATERIAL.....	9

VAR MED I AKTION FN

Aktion FN är en aktion som görs av FN-elevföreningar på FN-skolor fyra gånger per år. Aktion FN ger FN-elevföreningar chansen att sprida information och skapa engagemang för FN och en bättre värld.

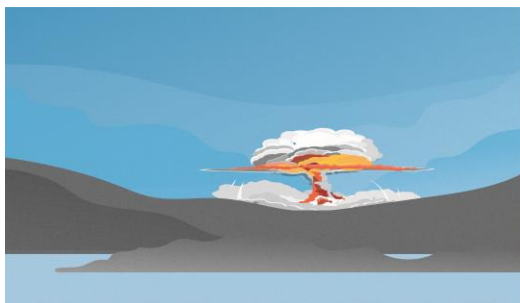
Genom Aktion FN är er skola med och uppmärksammar och stödjer FN:s arbete samt bidrar till ett bättre samhälle lokalt och globalt. Aktionerna synliggör även er förening på skolan och är ett bra tillfälle att värva fler medlemmar till er FN-elevförening.

Till varje Aktion FN finns förslag på aktiviteter på skolan, material att använda till dem samt förslag på fördjupning i det aktuella ämnet.

Har ni frågor? Kontakta oss skolhandläggare (Terese, Hanna, Jonas eller Helen) via FN-förbundets hemsida: <https://fn.se/om-oss/organisation/personal/>

Aktion FN läsåret 2019/20

För globala målen – inför FN-dagen	vecka 43	skickas ut vecka 40
För mänskliga rättigheter – inför MR-dagen	vecka 50	skickas ut vecka 47
För jämställdhet – inför kvinnodagen	vecka 10	skickas ut vecka 7
För fred – inför översynskonferensen av NPT	vecka 17	finns digitalt från v 15

AKTION FN FÖR FRED

I år är det 75 år sedan de förödande atombomberna föll över Hiroshima och Nagasaki i Japan. Över 200 000 människor dog direkt till följd av de två bomberna och de som överlevde har fått leva med svåra psykiska och fysiska skador. Idag finns det fortfarande över 13 000 kärnvapen i världen. FN vill veta vad ungdomar tycker om kärnvapen och genom Svenska FN-förbundet kan din röst bli hörd.

Vad? En aktion som lyfter vikten av att göra sin röst hörd för en fredlig och kärnvapenfri värld. Denna gång består aktionen av två delar, som båda går att genomföra individuellt och på distans.

Varför? För att ta ställning för en fredlig och kärnvapenfri värld!

När? Inför FN:s kärnvapennedrustningskonferens NPT, i april och inför årsdagen av bombningen av Hiroshima 6 augusti.

Hur?

Del 1: Lämna dina åsikter om kärnvapen

FN vill veta vad ungdomar tycker om kärnvapen. Genom Svenska FN-förbundet kan din röst bli hörd av den svenska regeringens delegation till FN:s kärnvapennedrustningskonferens NPT, som startar den 27 april. Lämna dina åsikter här:

<https://fn.se/vi-gor/fred-sakerhet-nedrustning/karnvapen/ungdomstankar/>

Dela och sprid gärna ditt engagemang via sociala medier. På portalen för FN-skola finns ett sociala medier-kit bestående av bilder att använda för Instagram och Facebook.

Del 2: Vik papperstranor för en kärnvapenfri värld

En av alla som utsattes för radioaktiv strålning vid bombningen av Hiroshima var Sadako Saki som vid 11-årsålder insjuknade i leukemi. Inspirerad av den japanska legenden, som utlovar att den som viker 1000 papperstranor ska få sin önskan uppfylld, började hon vika tranor i hopp om att bli frisk. Efter hennes död har papperstranan blivit en symbol för fred och mot kärnvapen. Var med och skicka in vikta papperstranor till FN-förbundet som kommer överlämnas till utrikesminister Ann Linde inför årsdagen för bombningen av Hiroshima den 6 augusti som en påminnelse om att vi måste stå upp för en kärnvapenfri värld! Instruktioner om hur du viker en papperstrana hittar du på portalen för FN-skola <https://fn.se/portalen> lösenord:bolivia

Skicka tranorna hit:
Svenska FN-förbundet
Att: Terese Johansson
Box 15115
104 65 Stockholm

Tips!

Vill ni genomföra aktionen på plats i skolan i höst så kommer en affischserie om kärnvapen och nedrustning skickas till skolan tills dess. Använd den och faktabladet *10 fakta om kärnvapen och nedrustning* för att berätta om läget i världen. Marknadsföringsmaterial så som affisch och ett sociala medier -kit hittar ni på portalen för FN-skola <https://fn.se/portalen> lösenord:bolivia.

10 FAKTA OM KÄRNVAPEN OCH NEDRUSTNING

- 1. Det anses finnas 13 355 kärnvapen i världen idag.** Ryssland och USA har 6 370 respektive 5 800 var. Frankrike har 300, Kina 290, Storbritannien 215, Pakistan 150, Indien 130, Israel 80 och Nordkorea tros ha 20 kärnvapen.
- 2. Kärnvapen har använts vid två tillfällen.** Under andra världskriget fällde USA atombomber över de japanska städerna Hiroshima och Nagasaki den 6:e och 9:e augusti 1945. Beräkningar visar att 213 000 människor dog direkt till följd av de två bomberna.
- 3. Kärnvapen dödar direkt och på sikt.** När ett kärnvapen detonerar blir hettan så intensiv att kroppar helt kan förångas. Tryckvågen kan slita sönder byggnader och kroppar flera mil bort. Stora mängder radioaktiv strålning uppstår, som både dödar direkt och ger långsiktiga strålningsskador och cancer.
- 4. En av alla som utsattes för radioaktiv strålning när bomben föll över Hiroshima** var flickan Sadako Saki som vid 11-årsålder insjuknade i leukemi. Inspirerad av den japanska legenden, som utlovar att den som viker 1000 papperstranor ska få sin önskan uppfylld, började hon vika tranor i hopp om att bli frisk. Efter hennes död har papperstranan blivit en symbol för fred och mot kärnvapen.
- 5. Avtal finns mot spridning och för nedrustning av kärnvapen.** Före 1970 hade fem stater skaffat kärnvapen och det fanns risk att många fler skulle göra det samma. Genom icke-spridningsavtalet (NPT, Non-Proliferation Treaty) slöts en kompromiss. Inga fler länder skulle få skaffa kärnvapen och de som redan hade skaffat skulle avskaffa sina.
- 6. Endast fyra länder står utanför NPT.** NPT har lyckats bromsa risken för spridning av kärnvapen. Endast Pakistan, Indien, Israel och Nordkorea står utanför NPT och har tillkommit som kärnvapenstater.
- 7. Vart femte år ses NPT-avtalet över.** Vid översynen år 2000 intygade kärnvapenstaterna att de gjort ett "otvetydigt åtagande om nedrustning". 2010 konkretiserades detta i en plan. Men sedan dess har inga nedrustningssteg tagits. Istället satsas det nu mer på kärnvapen, vilket väntas debatteras på NPT-översynen år 2020.
- 8. 2017 antogs ett kärnvapenförbud.** Kärnvapen har till skillnad från andra massförstörelsevapen (som kemiska och biologiska vapen) inte förbjudits i internationell lag. Sommaren 2017 röstade dock 122 stater, en klar majoritet av FN:s medlemsstater, för att det ska finnas ett avtal, TPNW, som förbjuder kärnvapen.

- 9. Sverige har inte undertecknat förbudet.** Sverige röstade för förbudet, men har ännu inte signerat det. Regeringen meddelade 2019 att vi för närvarande inte ska skriva under TPNW, men att det ställningstagandet kan omprövas om det inte görs nedrustningsframsteg inom icke-spridningsavtalet NPT under 2020.
- 10. Ungas röster ska få höras.** Hösten 2019 röstade FN:s generalförsamling för att det är viktigt att också lyssna på vad ungdomar tycker om kärnvapen. Genom Svenska FN-förbundet kan din röst bli hörd av den svenska delegationen till NPT-översynskonferensen. Läs mer på: <https://fn.se/vi-gor/fred-sakerhet-nedrustning/karnvapen/ungdomstankar/>

FÖRDJUPNING: UN 75 – HAVE YOUR SAY, SHAPE YOUR FUTURE

I samband med att FN fyller 75 år efterlyser FN ungdomars åsikter om hur framtiden ska se ut. Bidra med dina tankar genom att delta i initiativet *Have your say, shape your future*:

<https://un75.online/?lang=eng>

Bjud in till ett förberedande digitalt möte där ni diskuterar tillsammans några av frågorna i enkäten. Ni kan antingen välja ut frågor själva direkt från enkäten på FN:s hemsida eller diskutera nedanstående exempel från enkäten:

1. Tor ni att människor kommer ha det bättre, sämre eller ungefär som idag år 2045?
2. Om ni föreställer er världen om 25 år, vilka tre saker skulle ni helst vilja se?
 - Mer hållbar konsumtion och produktion
 - Mer skydd av miljön
 - Mindre konflikter
 - Bättre tillgång till hälsovård
 - Mer jämlikt mellan länder
 - Mer respekt för de mänskliga rättigheterna
 - Mer jämlikt inom länder
 - Bättre tillgång till utbildning
 - Mer jämställt mellan män och kvinnor
 - Bättre tillgång till jobb och anständiga anställningar

MATERIAL

Vecka 15 ligger allt material uppe på portalen för FN-skola. Affischserien skickas till FN-skolornas kontaktperson. Om ni inte vet vem er skolas kontaktperson är kontakta Svenska FN-förbundets skolenhet via vår hemsida: <https://fn.se/om-oss/organisation/personal/>

- En affischserie i sex delar om kärnvapen och nedrustning - skickas i ett rör till hösten.

Elevmaterial som finns på portalen för FN-skolor: www.fn.se/portalen lösenord: bolivia

- Aktion FN för fred – elevmaterial (detta häfte).
- Affisch till att marknadsföra aktionen.
- Faktablad *10 fakta om kärnvapen och nedrustning*.
- Sociala medier-kit för att sprida ert engagemang via sociala medier.
- Instruktioner om hur ni viker en papperstrana.
- Affischserien om kärnvapen och nedrustning som PDF för inläsning.